

Moštěnský Zpravodaj

1/2021

PŘEHLED AUTOBUSOVÝCH SPOJŮ

Autobus: Horní Moštěnice - Přerov, aut. st., Jednota

Beňov, jede:	P	S	P	P	S, N	P	S	P	N	P
H. Moštěnice	5:04	5:09	6:07	7:15	7:24	9:49	10:49	11:19	13:04	13:24
Přerov	5:14	5:17	6:19	7:27	7:34	9:57	10:59	11:29	13:14	13:34
	S	P, š	S, N	P	P	N	P	P	N	
	13:29	14:44	15:39	15:49	17:09	17:29	18:21	21:19	21:29	
	13:39	14:54	15:49	15:59	17:19	17:39	18:31	21:29	21:37	

Kostelec, jede:		P	P, š	P	S, N	P	P	S, N	P	
H. Moštěnice	5:04	6:18	7:09	7:23	9:07	10:29	13:15	13:24	15:45	
Přerov	5:15	6:30	7:20	7:37	9:15	10:40	13:27	13:35	15:55	
		P								
	17:28	19:26	21:10							
	17:40	19:35	21:20							

Zlín, jede:				S, N	P	P	S, N			
H. Moštěnice	7:05	8:14	12:12	13:51	14:28	15:38	15:50	17:51		
Přerov	7:18	8:25	12:20	14:00	14:35	15:48	16:00	18:00		

PŘEHLED VLAKOVÝCH SPOJŮ

Horní Moštěnice - Přerov

		P, S	P, S				P			
H. Moštěnice	5:12	6:14	7:11	8:20	10:20	12:15	13:20	14:15		
Přerov	5:16	6:18	7:15	8:24	10:24	12:19	13:24	14:19		
	P		P							
	15:11	16:20	17:11	18:15	20:14	22:14	23:10			
	15:15	16:24	17:15	18:19	20:18	22:19	23:14			

P – pracovní dny, 1 – pondělí, 2 – úterý, 3 – středa, 4 – čtvrtek, 5 – pátek,
 S – sobota, N – neděle, svátky, š – školní rok, (bez záruky)

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

začátkem každého roku začínám tradičně vždy stejně - že jsme nový rok zahájili pěkným obecním ohňostrojem, ale tentokráte to bohužel musím změnit. Žádné slavnostní rozsvícení vánočního stromu, žádný vánoční jarmark s punčem, žádný novoroční ohňostroj s připitkem. Důvod je prostý. Vyhlášený nouzový stav v celé republice z důvodu pandemie COVID-19.

Ke zhodnocení celé situace použiji článek, který vyšel v Novém Přerovsku, když mě žádali o stručný komentář k roku 2020 za obec Horní Moštěnice:

„Závěrem roku každý člověk bilancuje a zamýšlí se nad tím, co dobrého, či špatného nám přinesl uplynulý rok, jaké výhry a prohry v osobním nebo pracovním životě nás potkaly a co můžeme očekávat od roku nového.

Pokud mám v krátkosti zhodnotit uplynulý rok 2020 z pohledu starosty obce Horní Moštěnice, použiji úsloví našeho pana ředitele ZŠ a MŠ: „Byl to rok – blbec.“ A to neplatí jen pro školní docházku, ale i pro celou obec. Jak jinak lze hodnotit život obce, když drtivá většina kulturních a sportovních akcí musela být zrušena, nebo přeložena na neurčito? Vždyť život obce, to zdaleka nejsou jen investiční akce, ale především to, že se občané setkávají a baví se při různých příležitostech. V kulturním domě, v zámecké zahradě, v tělocvičně, na hřišti, v kině a třeba i v knihovně nebo restauraci.

Co jsou nám platné nové vybudované chodníky, když jsou občané zavření doma a nikdo po nich nechodí? Na co je nám nově vybudovaný víceúčelový sportovní areál, když děti sedí doma u počítačů a mají distanční výuku? A tak bych mohl pokračovat dále a dále. Ale to je jen povzdech nad situací, která nastala - je skutečností, a i když snad (???) nejhorší už máme za sebou, nikdo neví, kdy se vrátíme do normálního stavu.

Ve své podstatě jsem člověk optimista a pevně věřím, že současnou situaci společnými silami v dodržování hygienických opatření zvládneme a já se nebudu muset dívat na rodiče v rouškách při vítání nových občánků obce, na orouškované svatebčany při oddávání novomanželů a nebudu muset chodit s obavami na úřad, kdo mě dnes nakazí. Je to na nás všech a já pevně věřím, že to společně zvládneme, vrátíme se zpět do normálního života a závěr roku 2021 už to bilancování bude veselejší. Přeji všem občanům pohodové a klidné prožití vánočních svátků, ale především pevné zdraví a hodně optimismu do nového roku 2021!“

A nyní z jiného soudku - co nás z pohledu financování čeká v novém kalendářním roce 2021?

Na jednání Zastupitelstva obce Horní Moštěnice byl dne 7. 12. 2020 schválen

Rozpočet obce Horní Moštěnice pro rok 2021, který vychází z Rozpočtového výhledu obce a upřesňuje cíle z Programu obnovy obce pro roky 2019 - 2023. Jen v krátkosti některé skutečnosti:

Rozpočet Obce Horní Moštěnice pro rok 2021 je sestaven na základě objektivního posouzení a propočtů závazných ukazatelů příjmů a výdajů skutečnosti roku 2020 ovlivněný poklesem státní ekonomiky a tím i daňových příjmů obce, které dosáhnou do konce letošního roku výpadek ve výši cca 3,5 mil. Kč. Výsledkem je návrh Rozpočtu obce Horní Moštěnice pro rok 2021, který je schodkový, dorovnaný plánovaným zůstatkem na běžném účtu, prodejem pozemků a přiznanou dotací.

Oblast příjmů:

Daňové příjmy kopírují skutečnosti a předpoklad příjmů do konce roku 2020 a jsou o 15% (3,5 mil. Kč) nižší než minulý rok 2019. Dle prognózy a zveřejněné tabulky daňových příjmů Ministerstva financí se budou příjmy obcí v roce 2021 plnit přibližně stejně jako v roce 2020 (???). Předpoklad kopíruje skutečnost letošního roku, ale přesnější výhled není schopen nikdo odhadnout.

V návrhu rozpočtu pro rok 2021 je zahrnut příjem z prodeje tří stavebních pozemků ve výši 2,0 mil. Kč, proplacení přiznané dotace (chodníky v ulici Havlíčkova) ve výši 4,5 mil. Kč a zůstatku na účtu ve výši 8,0 mil. Kč.

Takže předpokládané daňové příjmy a běžné příjmy pro rok 2021 činí: 34.807.913,-Kč.

Oblast výdajů:

Kromě běžných výdajů sloužících na zajištění chodu obce a běžných drobných oprav jsou plánovány tyto investiční akce, kapitálové výdaje:

§ 2212 - Doprava-komunikace:

4,0 mil. Kč na vybudování nové komunikace, chodníků a veřejného osvětlení v lokalitě bytové výstavby nad statkem

§ 3612 - Bytové hospodářství:

1,5 mil. Kč – výstavba 2 nájemních bytových jednotek vedle pošty

§ 2219 - Chodníky:

2,5 mil. Kč na revitalizaci chodníků ulice Zámostí, Palackého a vybudování nového chodníku na škváráku

§ 3635 – Změna územního plánování:

200 tis. Kč na zpracování projektu včetně stavebního povolení k inženýrským sítím k novým stavebním pozemkům

150 tis. Kč na zpracování projektu včetně stavebního povolení na 2 byto-

- vé jednotky v přízemí budovy pošty
- § 3639 – Nebytové hospodářství:
3,5 mil. Kč na vybudování inženýrských sítí a zpevnění komunikace k výstavbě nových RD v lokalitě Pod Skalkou
- § 3113 – Základní škola a Mateřská škola:
500 tis. Kč na rekonstrukci nádvoří
- § 6171 – Činnost místní správy:
100 tis. Kč na navýšení o 10% z důvodu zrušení superhrubé mzdy
- § 3745 – Péče o vzhled obce a veřejnou zeleň:
150 tis. Kč na navýšení o 10% z důvodu zrušení superhrubé mzdy
- § 5512 – Požární ochrana:
200.000,- Kč
- § 3330 – Neinvestiční příspěvek na kostel:
200.000,- Kč
- § 3419 – Neinvestiční příspěvek TJ Sokol:
200.000,- Kč
- § 3429 – Finanční dary spolkům a organizacím:
60.000,- Kč – Klub pro starší a pokročilé
50.000,- Kč - Myslivecký spolek
40.000,- Kč – Zahradkářský spolek
40.000,- Kč – Chovatelský spolek
40.000,- Kč – Rybářský spolek
40.000,- Kč – Spolek rodičů a přátel školy
10.000,- Kč – Včelařský spolek
10.000,- Kč – taneční soubor Colorédo
110.000,- Kč – rezerva pro případnou podporu kulturních a sportovních akcí během roku

Další kapitálové výdaje:

- splátky úvěrů na MMD, sportovní areál ZŠ a chodníky ve výši 3.840.420,- Kč
- spoření do podílových listů ve výši 200.000,- Kč

Běžné výdaje a kapitálové výdaje celkem tedy pro rok 2021 činí: 34.807.913,- Kč.

Úvěry obce se stavem k 15. prosinci 2020 (uzávěrka):

- 1) Malometrážní domky: 3.250.694,- Kč (nezatěžuje obec, splácí nájemníci do roku 2034)
- 2) Hřiště ZŠ a MŠ: 1.075.894,- Kč, měsíční splátky ve výši 89.700,- Kč do 31. 12. 2021.

3) Chodníky v ul. Havlíčkova: 5.000.000,- Kč, měsíční splátky ve výši 208.335,- Kč splatnost do 31. 12. 2020.

Stav na účtech se stavem k 15. prosinci 2020 (uzávěrka):

1) Česká spořitelna: 3.613.969,- Kč

2) Komerční banka: 3.979.875,- Kč

3) Česká národní banka: 1.331.334,- Kč

4) Hotovost na pokladně: 24.985,- Kč

celkem: 8.950.163,- Kč.

Velmi stručně a v rámcových bodech jsem se pokusil naznačit, co nás asi čeká v roce 2021.

Ještě jednou děkuji všem za podporu, za pochopení že některé věci nelze realizovat hned a na počkání, za Vaše náměty a připomínky ke zlepšování.

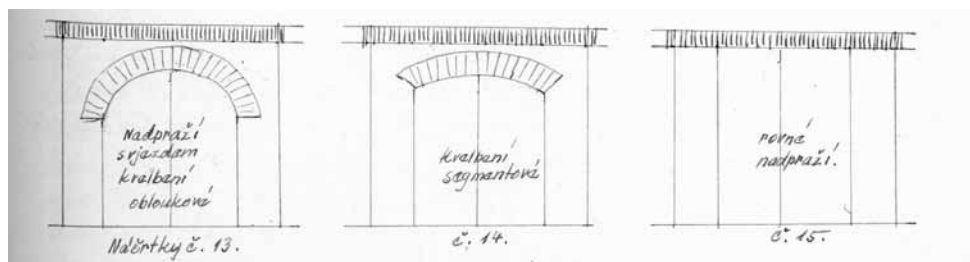
Vážení občané, přeji Vám všem pevné zdraví v roce 2021!

Ing. Vladimír Martínek
starosta obce

Z HISTORIE OBCE

Stavby obytných budov, jejich zařízení a způsob bydlení – pokračování

Dvě okna do jizby bývala do konce 18. století velmi malá, jen asi 30 x 40 cm a 150 cm od země. Měla jen jedno křídlo, které se otvíralo ven. Přimyslíme-li si, že za takovými okny stály na parapetní desce ještě vázičky a snad i visely nějaké záclonky, dovedeme si představit, kolik světla v takové jizbě bylo. Proto není divu, že tato okna byla při adaptacích budov první na řadě. Časem se měnila na dvojítá, čtyřkřídlová o velikosti 80 x 200 cm. Rámy byly jednoduché, z obou stran zazděné. Aby ze zdi nevypadly, byly navzájem sepnuty páskem plechu nebo drátem. Prostor mezi nimi byl vyomítán a vylíčen. Křídla byla rozdělena příčkami na tři díly. Sklo bylo zasazováno do drážek v příčkách. Meziokenní prostor býval v zimě zespodu vystýlán mechem a přikryt plachetkou nebo přímo k tomu účelu ušitou peřinkou, aby do jizby nefučelo. Parapetní deska poněkud přechucovala zeď. Měla mírný spád do jizby. Protože se okna v zimě „potila“ a voda

stékala na desku, byla na ní pod křídly vyhloubena podélná rýha. Od ní šla uprostřed napříč podélná rýha, která končila dírkou v desce. Pod ní byl ve zdi otvor 10 x 10 cm, do něhož se dával starší hrnek nebo miska. Voda stékající z oken odtékala rýhami a dírkou do připravené nádoby. Dnes už taková okna u nás nenajdeme.

Po první světové válce se počínají instalovat okna skříňová, osmikřídlová. Všechna křídla se otvírají dovnitř. Po druhé světové válce se v mnohých domech původní dvě okna nahrazují jedním. Vzhled vesnice se tím rok od roku mění.

Průjezdy domů byly původně všechny nekryté hlavní střechou budovy, měly polokruhové „kvelbení“ a nad ním malou stříšku na ochranu zdíva, krytou ponejvíce šindelem, později i šifrem. Dnes jsou průjezdy do dvora kryté střechou hlavní obytné budovy. Některé mají polokruhové průjezdy, další mají po přestavbě segmentové kvelbení a zbývající statky mají nadpraží rovné. Tyto přestavby byly nutné, protože staré vjezdy byly nízké a nebylo možno jimi projet s větší řůrou obilí nebo mlátičkou ke stodole.

Zvláštní ozdoby nebo nějaká domovní znamení u nás nikdo nepamatuje. Nad vraty domu č. 4 (ulice Dr. A. Stojana) jsou v reliéfu nad vraty vyobrazeny kosa a hrábě. Nad vraty domu č. 104 (náměstí Dr. M. Tyrše) je v omítce reliéf erbu s polovypuklými růžemi běžově omalovanými na černém podkladě. Nade dveřmi téhož domu pak je v podobném erbu na šikmém pásu letopočet 1908 (rok přestavby). V průčelí domu č. 271 (ulice 9. května) je z omítky nápis „POD VINOHRADY“ a na podkroví domu č. 264 (ulice Nádražní) „VLASTNÍ KROV 1920“.

Převzato z kroniky obce 1962

STATISTIKA POHYBU OSOB V OBCI

Leden 2020 – listopad 2020

Každým rokem přinášíme informace o tom, k jakému pohybu obyvatel naší obce došlo. Jinak tomu nebude ani letos, a proto přinášíme trošku statistiky.

Celkový počet občanů naší obce se již nějakou dobu rok od roku mírně navyšoval, ale letošní rok se celkový počet obyvatel téměř nezměnil. Můžeme se pouze domnívat, zda za to může letošní „zvláštní“ rok, který byl téměř celý poznamenán pandemií.

Počet narozených dětí je již několik let téměř stejný a letošní rok klesla také úmrtnost obyvatel. Celkově došlo za 11 měsíců tohoto roku v navýšení počtu osob na 1690, což je ale pouze o jednoho obyvatele více oproti stejnému datu loni.

Došlo ke změně, co se týká průměrného věku obyvatel naší obce, který se snížil o 7 let. Všechny tyto informace si můžete podrobně prohlédnout v připravených tabulkách.

Zajímavostí je také počet obyvatel v jednotlivých ulicích. To se samozřejmě odvíjí od velikosti dané ulice. Nejvíce obyvatel bydlí v ulici Pod Vinohrady, kde je 68 domů, ve kterých bydlí celkem 222 obyvatel, pak v ulici Dr. A. Stojana, kde je 66 domů a

POHYB OBYVATEL

Přistěhovaní		Narození		Odstěhovaní		Úmrtí	
muži	ženy	hoši	dívky	muži	ženy	muži	ženy
18	18	8	5	13	19	9	5
Celkem 36		Celkem 13		Celkem 32		Celkem 14	

VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATEL

Věk	do 6	6-17	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-99	celkem
muži	47	124	120	108	157	118	84	63	23	1	845
ženy	48	108	95	107	154	104	93	99	34	3	845
celkem	95	232	215	215	311	222	177	162	57	4	1690

VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL

DOSPĚLÍ				DĚTI					celkem	
Muži		Ženy		chlapci		dívky				
Počet	Průměrný věk	Počet	Průměrný věk	Počet	Průměrný věk	Počet	Průměrný věk	Počet	Průměrný věk	
704	46,73	716	49,88	141	8,09	129	7,60	1690		41,88

bydlí v nich celkem 170 osob a pomyslnou třetí příčku obsadila ulice 9. května, která má sice nejvíce domů, a to 72, ale bydlí v nich „pouze“ 166 obyvatel. Na opačném konci žebříčku jsou ulice, které jsou nejmenší. Těmi jsou ulice Pod Čupy se 4 obyvateli a jedním domem, ulice Na Vyhliďce, kde jsou 2 domy a 9 obyvatel. Shodný počet obyvatel má také ulice U Rybníka, ale ta má zatím celkem 4 domy.

Závěrem jsem si, stejně jako loni, připravila ještě informaci o tom, která jména a příjmení se v naší obci vyskytují nejčastěji. Jejich pořadí se moc nezměnilo.

Mužská jména: Petr (54), Jan (46) a Michal (39)

Ženská jména: Jana (38), Marie (38), Kateřina (29)

Mužská příjmení: Ludva (10) a na pomyslném dalším místě jsou příjmení, která se v obci vyskytují shodně 9x – Hrubý, Janda, Kotůlek, Ostrčil, Pospíšil, Suchánek.

Ženská příjmení: Jandová (15), Ostrčilová (13). Zde jsou na pomyslném třetím místě příjmení, která se v obci shodují 8x – Bubeníková, Pospíšilová a Rytířová.

Ing. Marta Ostrčilová

INFORMACE MÍSTNÍ KNIHOVNY

Kurz anglického jazyka

Již potřetí - místní knihovna otevřela kurzy anglického jazyka.

V tomto „školním roce“ zasedlo do lavic 12 účastníků. Lektorka Jana vede kurzy tak, aby byla každá hodina jiná, zajímavá, mimo jiné učí formou her, připravuje poslechy hudby známých interpretů a hudebních skupin, texty následně společně se studenty překládá, zkrátka tak, aby je lekce anglického jazyka bavila.

Herní odpoledne ve školní družině

Počátkem měsíce října navštívil na pozvání místní knihovny základní školu pan Jiří Šebesta – originální tvůrce a výrobce her.

Jeho herní odpoledne s názvem Tajuplný svět podivuhodných her navštívila všechna oddělení školní družiny. Každá jeho hra je ručně vyrobená, používá dřevo, kov, kámen bavlnu a pro opravdovost i třeba kousek parohu z jelena. Každá hra je originál, vizuální stránka je surová, rustikální, nevyhlazená. Používá zásadně barvy syntetické, dekoruje nitěmi a pálením dřeva.

Nejvíce děti bavila hra Elsanda medúza, která chránila tři květy, také hry Kominík a Výcvik Kurdžozola, Výprava na Zafaón, kde účelem hry bylo rozpohybovat létající balóny – možnost týmového hraní.

Doufám, že děti prožily zajímavé odpoledne, ocenily nápaditost a provedení

her a hraní splnilo svůj účel – ukázalo jim, že je tu i jiná cesta než plast, karton a papír. Možná i zajímavější.

Revize knižního fondu

V neposlední řadě v měsíci říjnu proběhla v místní knihovně pravidelná pětiletá revize knižního fondu. Vyřadili jsme více než 1000 opotřebovaných, zničených a zastaralých knih, které si mohou občané odkoupit za jednotnou cenu 5,- Kč v místní knihovně.

Vážené čtenářky a čtenáři, děkujeme Vám za Vaši přízeň, pravidelnou docházku do místní knihovny, včasné vracení knih a budeme se na Vás opět těšit v příštím roce s knižními novinkami na shledanou.

Hana Slabá, knihovnice

OZNÁMENÍ OBECNÍHO ÚŘADU – FYZIOTERAPIE, SLUŽBA OBČANŮM

Obecní úřad Horní Moštěnice tímto informuje občany, že dnem 4. ledna 2021 bude zahájen provoz rehabilitace a cvičení k prevenci poruch pohybového ústrojí v prostorech zdravotního střediska (místnosti bývalé dětské lékařky). Činnost bude vykonávat fyzioterapeutka s odbornou způsobilostí dle zákona č. 96/2004 Sb., Bc. Renata Jestřebská.

Konzultace a případné objednání je možné na tel.: 777 981 249.

RADY ZAHRÁDKÁŘŮM

Lilky baklažány

Baklažány u nás nepatří k nejoblíbenější zelenině. V rozsahu pěstování zaostávají za rajčaty, paprikami, okurkami, které vévodí teplomilným rostlinám. Lilky mají nálepkou plodiny náročné na teplo, dalším důvodem je asi chuť a způsob přípravy. Mnozí zahrádkáři, kteří lilky i vypěstovali, neví jak je připravit v kuchyni.

Baklažány pochází z oblasti Indie, kde stále rostou jejich plané formy.

Lilek baklažán je blízkým příbuzným rajčete a bramboru. Lilek je v tropických oblastech vytrvalý, u nás se pro vysoké nároky na teplotu a nulovou toleranci k mrazu pěstuje výhradně jako jednoletý. Rostlina dorůstá do výšky 40 – 140 cm, má vykrajované, jemně chlupaté listy. Květy jsou velké, fialové, růžové nebo bílé, jejich barva je většinou ve vzájemném vztahu s barvou plodu.

Botanicky je plod lilku označován jako bobule. Má vejčitý tvar, plody můžou být ale i kulovité a ploše kulovité, protáhlé nebo štíhlé a válcovité. Slupka je tmavě fialová, ale jsou i lilky bílé, světle fialové, jednobarevné i žíhané.

Pěstování baklažánů je podobné pěstování rajčat. V našich podmínkách vyžadují předpěstování sadby. Semena vysévejte v první polovině března, o dva týdny dříve než rajčata. Lilek klíčí při teplotě 25 – 30 °C. První stádium klíčení, do objevení se klíčních lístků, nevyžaduje světlo, ale po vyklíčení zabezpečte rostoucím semenáčkům sluníčka co nejvíce. Sazeničky vysazujte ven, až se ustálí počasí, klidně až koncem května, kdy se půda prohřeje, rostliny se lépe ujmou a rychleji porostou. Na stejném záhonu je po sobě pěstujte s odstupem minimálně 4 let, vyhněte se raději i záhonům, kde jste loni pěstovali rajčata nebo papriky. Rostliny baklažánů jsou náročné na vodu, zvláště v období tvorby květů. Od poloviny července do konce srpna vyžadují doplňkovou závlahu. Osvědčilo se vysazování na černou netkanou textilii. V plné plodnosti, kdy jsou rostliny ověšeny plody, jsou náchylné k vyvracení nebo vylamování slabších výhonů. Poskytněte proto rostlinám oporu, nejlépe ve formě tyček, ke kterým je přivážete. V našich podmínkách se lilky většinou pěstují bez vylamování bočních výhonů.

Lilek je převážně samosprašný, můžete jej proto pěstovat i ve skleníku nebo fóliovníku, kde nelétá hmyz. Občasným poklepáním na rostlinu nebo květ můžete pomoci uvolnění pylu, což má význam hlavně na počátku kvetení. Listy

lilků velice chutnají mandelince bramborové. Značné škody mohou způsobit i svilušky sající na mladých listech.

V době plného růstu a plodnosti můžete olámat spodní listy na rostlině, čímž se zlepší proudění vzduchu a sníží riziko rozvoje listových chorob.

U nás se donedávna pěstovala především odrůda ČESKÝ RANÝ s kyjovitými, temně fialovými plody. Dnes tomu již tak není a pěstují se různé odrůdy, které mají různé tvary plodů i jejich barvu.

Plody lilků by se měly sklízet v době, kdy dorostou 2/3 až 2/3 své konečné velikosti. Nenechávejte je přezrát. S postupným zráním dužina plodu houbovatí a slupka i semínka tvrdnou. Nejchutnější a nejlahodnější jsou mladé plody.

Plody sklízíte zahradnickými nůžkami, stopka plodu je pevná a při snaze o jeho odtrhnutí od rostliny často dojde k poškození stonku. V plné zralosti se slupka plodů baklažánů vybarvuje do žluta. V tomto stádiu se již pro přípravu v kuchyni nehodí. Pravidelná sklizeň mladých plodů vám zajistí vyšší výnos.

Lilek má v kuchyni nepřeberně způsobů využití. Platí ale jedna zásada – plody by se měly vždy tepelně upravit. Baklažány patří do čeledi lilkovitých a podobně jako brambory obsahuje solanin, který se teplem rozkládá.

Ve starších kuchařkách je doporučováno lilky po nakrájení osolit a nechat „vypotit“. Toto opatření odstraňuje z plodů hořkost a snižuje nasákavost dužiny pro olej při kuchyňské přípravě. Nové kuchařky toto již nedoporučují, ale chybu tím neuděláte.

Jemná dužina lilků sice obsahuje semena, jsou ale drobná a měkká, nemusí se odstraňovat. Dužina má svoji typickou chuť, funguje jako houba a ochotně absorbuje chuť ostatních ingrediencí, koření nebo bylinek, které do jídla přidáte. Slupka je dost jemná na to, aby se nemusela okrajovat. Lilky můžete vařit, dusit, smažit v trojbalu nebo bez, grilovat, péct i nakládat.

V Asii jsou populární omáčky, kde je lilek jednou ze základních surovin. Je nezbytnou součástí tradičního francouzského ratatouille, nezklame ani ve slaných koláčích a nákypech. Komu např. v Řecku zachutnala musaka, může si ji připravit z vlastních lilků.

Rukověť zahrádkáře

DĚNÍ V ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLE

HORNÍ MOŠTĚNICE

Vážení občané,

kdyby to nebylo nevychovné, nazval bych tento příspěvek „po...ý rok“. Rok, který se scvrkl na leden, únor, karanténu a prosinec.

Přesto i tento rok přinesl, byť málo, něco dobrého.

Nechci, aby to vyznělo namyšleně, ale jsem upřímně přesvědčen, že od jarního hledání a tápání se naše zařízení, stran on – line výuky, značně posunulo.

Poněvadž bylo téměř jisté, že k uzavření škol dojde, byli všichni pedagogové proškolení v používání platformy M Teams, čímž se výuka unifikovala.

Mgr. Krejčířová vytvořila funkční, vyvážený rozvrh, který byl mezi oběma extrémami – překlopením prezenční výuky do distanční v poměru 1:1 na straně jedné a pouhým zasíláním výukových materiálů na straně druhé.

Přitom se nejednalo o pouhé sestavení rozvrhu jako takového, v úvahu bylo třeba vzít i řadu dalších aspektů, z nichž nejdůležitější byl faktor dvou či více sourozenců v jedné rodině.

Dle metodického pokynu MŠMT se snad podařilo najít vhodný poměr mezi hodinami vedenými formou on – line a off – line.

Aby pí zástupkyně nevyšla ze cviku, na prosinec bylo potřebné sestavit další rozvrh hodin, reflektující nařízenou „rotační“ výuku s vyloučením některých výchov.

Dále bylo nutno do materiálů povahy zásadní, Školního řádu a Pravidel pro hodnocení chování a výsledků vzdělávání žáků implementovat části legalizující tento typ výuky.

Na stranu plusů je snad možno přiřadit ještě vytvoření chybějících a aktualizaci zastaralých směrnic a finanční úsporu, jak na ostatních neinvestičních nákladech, tak i na provozu.

Negativ je samozřejmě podstatně více a jsou všeobecně známa – počínaje výukou v rouškách, absencí sociálních kontaktů a ztrátou fyzické kondice konče.

Z pohledu pedagoga je největším průšvihem ne chybějící suma faktických vědomostí, ty lze dohledat a dostudovat, ale v některých případech a bohužel zejména u žáků 9. třídy, poměrně výrazná ztráta pracovních návyků, což se zcela jistě negativně projeví jak u přijímacích pohovorů, tak při studiu na jakékoli střední škole obecně.

S tím ruku v ruce jde i poměrně výrazný nárůst kázeňských problémů.

Další „morovou ranou“ byla nutnost, vzhledem ke karanténě nařízené OHS, uzavřít na 10 dnů jedno z oddělení MŠ.

V každém případě chci poděkovat všem zákonným zástupcům bez rozdílu za vstřícnost a pochopení při řešení problémů, které se nemohly při tak organizačně náročných

činnostech nevyskytnout.

Nejistá finanční situace se samozřejmě odrazila i na zpomalení tempa budování a rozvoje areálu.

Kromě běžného dokupování pomůcek byla dokončena výměna plotových polí z ulice Pod Vinohrady.

Velkou radost mi činí zprovoznění a zkušební provoz multifunkční učebny nové generace, s vysouvacími monitory, osazenou „bezpočítačovou“ technikou firmy Sino.

Je mi upřímně líto těch všech neuskutečněných akcí provádějících advent – vánočního jarmarku, rozsvěcování stromečku, štěpánského turnaje, ohňostroje....

Nezbývá, než myslím společně věřit, že smůla byla vybrána a rok 2021 pokud nebude nadstandardním, tak bude alespoň standardní.

Krásné a požehnané Vánoce Vám všem

*Mgr. Libor Kubík
ředitel ZŠ a MŠ Horní Moštěnice*

AKCE ZŠ V ZÁŘÍ, ŘÍJNU A LISTOPADU 2020

11. a 21. 9. 2020 Dopravní výchova pro 5. třídy ZŠ

Žáci V. B prověřili své znalosti z dopravní výchovy ve Středisku volného času Atlas v Přerově. Zopakovali si důležitá pravidla silničního provozu a upevnili si znalosti o dopravních značkách. V letošním roce je čekala zkouška způsobilosti cyklisty. Praktickou jízdou na kole na dopravním hřišti a splněním vědomostního testu mohli získat Průkaz cyklisty. Ne každému se poštěstilo, nicméně, praktickou část splnili všichni na výbornou.

16. 9. 2020 Soví sportování - ŠD

Ve středu 16. září nám sluníčko přálo, a tak jsme se v ŠD u Soviček pustili do sportovních činností. Protáhli jsme svá těla při různých dovednostních disciplínách, kde jsme museli zapojit nejen své svaly, hbitost a šikovnost, ale také moudrost, která k sovám patří. Všichni jsme se snažili svou účastí podpořit tým. Užili jsme si i spoustu legrace a poznali se mezi sebou trochu jinak. Sportování nazdar!

16. 9. 2020 Olympijský běh - ZŠ

Dne 16. 9. byl i v naší škole zorganizován Olympijský běh, který se nemohl uskutečnit v červnu loňského roku z důvodu distanční výuky a nemožnosti konání větších akcí. Cílem akce bylo podpořit olympijskou my-

šlenku - sportem bojovat za mír, přátelství a spolupráci mezi národy. Každý účastník akce - sportovec i turista - svou účastí podpořil myšlenku olympismu. A jelikož ani na podzim nebyla situace růžová, běžela každá třída zvlášť. A protože není důležité vyhrát, ale zúčastnit se, výsledky záměrně neuvádíme.

18. 9. 2020 Plody podzimu – ŠD

Počasí pomalu začíná připomínat podzim, a tak jsme si v pátek 18. 9. 2020 povídali o plodech, které se právě sklízí ze zahrad a sadů, a to jsou jablíčka. Akce se nazývala „Plody podzimu“. Nejdříve děti přemýšlely, co se jim vše vybaví při vyslovení slova „jablko“. Vytvořili jsme si společně menší mini výstavku. Vzpomínali na písničky, ve kterých se o jablíčku zpívá, zkoušeli podle čichu poznat další podzimní plody (švestky, brambory). Vybarvili si mozaiku jablíčka, poskládali puzzle – koš s jablky, vyřešili jablíčkové bludiště a celou tuto akci jsme završili tím, že si děti ve dvojicích vyzkoušeli nastroumat jablíčka, vyválet listové těsto a připravit z nich štrúdl. Paní vychovatelka je doma upekla a my si na nich pak společně všichni pochutnali....

22. 9. 2020 Projektový den – Historická Olomouc – 8. třída ZŠ

Hlavním úkolem dnešního dne bylo seznámit osmáky s monumentální stavbou katedrály sv. Václava na Václavském náměstí. Prohlídka začala rektorátním kostelem sv. Anny a průčelím katedrály sv. Václava, pokračovala chrámovým trojlodím uvnitř katedrály, jehož součástí je barokní kaple Panny Marie Loretánské. Žáci nahlédli do presbytáře (kněžiště), kde se běžně vysluhují bohoslužby, vešli do bočních novogotických kaplí a následně do kaple sv. Jana Křtitele (kaple pod věží). Prohlídka byla zakončena v raně barokní kryptě pod presbytářem. Po prohlídce měli žáci prostor na vlastní dotazy. Porovnávali své znalosti z hodin dějepisu s právě nabytou zkušeností.

V 2. části byly žákům zprostředkovány informace o dalších olomouckých památkách, prohlédli jsme si Arcibiskupský palác, Sloup Nejsvětější Trojice (památ-

ku UNESCO), radnici s orlojem a některé ze 7 olomouckých kašen. Při prohlídce měli žáci zúročit své loni nabyté znalosti a rozlišit různé architektury – románskou, gotickou, renesanční a seznámit se s novou – barokní.

Jak moc dávali osmáci pozor, se projevilo v pracovním listu, který více či méně úspěšně vyplnili.

23. 9. 2020 Sběr citrusové kůry – vyhodnocení soutěže za školní rok 2019/20

Loni se nám školní rok o poznání zkrátil, ale je chvályhodné, že i přes nepříznivou situaci žáci ZŠ, děti z MŠ a jejich rodiče nepřestali kůru sbírat. V červnu chodili do školy pouze žáci 1. stupně a děti z MŠ, ale protože ti nejlepší byli právě až z 2. stupně, vyhlásili jsme vítěze až na podzim. Celkem žáci nasbírali 180 kg kůry citrusových plodů, z toho 12 kg z citrónů. Nejlepší sběračkou se stala **Zuzana Görfölová** z loňské VIII. A (cca 25 kg), na 2. místě stanula **Ema Zubíková** z loňské VII. A (přes 15 kg), bronzovou příčku obsadila **Adriana Grimová** z loňské III. B (necelých 15 kg) a bramborovou medaili se chlubí **Tereza Hrubá** z loňské V. A (13 kg). 40 žákům se podařilo nasbírat přes 1 kg. Jejich jména visí na školních nástěnkách. Ale děkujeme i všem ostatním. Vždyť proč něco vyhazovat, když to může ještě někdo jiný využít.

Sbírat můžete zase celoročně. Usušenou, zváženu a jménem a třídou opatřenou kůru odevzdávejte u zástupkyně ředitele. Nezapomeňte, že sbíráme zvlášť kůru citronovou a zvlášť pomerančovou.

30. 9. 2020 Český den proti rakovině

Ve středu 30. září 2020 proběhl na naší škole již šestý ročník Kytíckového dne. Nejen žáci, ale i předškoláci, děti z MŠ a učitelé přispěli společnosti „Liga proti rakovině Praha“ na podporu léčby rakoviny ledvin a močového měchýře zakoupením žlutého kvítku. Za výtěžek ve výši 4 653 Kč nesmírně děkujeme a věříme, že se s námi zapojíte i příští rok.

30. 9. 2020 O pohár ředitele školy

Již tradiční běh kolem školy se konal i letos. Kdo se nestihl proběhnout při Olympijském běhu, dohnal to později. Neputovní pohár tentokrát získal Tomáš Řezníček z IX. A, který měl čas o pouhé 2 sekundy lepší než stříbrný spolužák Radim Netopil. Bronz si vysloužil Odin Schwanczar z VIII. A. Holcám pohár letos vyfoukla teprve šestačka Nela Drozdová. Ač se druhá Zuzana Görfölová a třetí Pavlína Janková z IX. A moc snažily, drobná Nela je přeci jen o pár sekund předběhla.

Na prvním stupni byly časy u hochů velmi vyrovnané. Vyhrál Michal Schlehr, ale na paty mu šlapal Jakub Knap a o pár sekund za nimi na 3. příčce stanul Štěpán Janda. Všichni kluci jsou z 5. tříd. U děvčát už byly rozdíly větší. Pod 5 minut se dostala jen vítězka Eva Havránková z V. B, pronásledována Michaelou Koritarovou ze IV. A a bronzovou Kateřinou Hudečkovou z V. A.

V září to dětem ještě dobře běhalo, uvídneme, co s jejich kondicí provede zákaz tělesné výchovy, resp. pohybu v tomto předmětu.

2. 10. 2020 Veverčí závody

Ve středu 30. 9. se měly uskutečnit „Veverčí závody“. Protože nám ale nepřálo počasí, odložili jsme tuto akci až na pátek 2. 10. 2020. V pátek nám na naše sportování svítilo sluníčko, takže se děti i zapotily. Děti se losem rozdělily do dvou družstev. Tak jako veverky skáčou ze stromu na strom – děti si vyzkoušely skok v pytli, běžely s kaštanem na lžičce, hledaly a nosily zásoby na zimu do hnízda (šišky, žaludy), házely žaludem do misky a nakonec si to rozdaly v honičce, při které si kradly své „krepové ocásky“. Všechny „veverky“ si za své sportovní zápolení zasloužily sladkou odměnu a malou pozornost. Prožili jsme tak společně pěkné sportovní odpoledne.

6. - 8. 10. 2020 Den plný her – projektové odpoledne v ŠD

Projektový den v koordinaci s místní knihovnou – více viz text pí Slabé.

9. 10. 2020 Jsme tým – projektový den pro 3. třídy ZŠ

Interaktivní a zážitkový program s důrazem na objevení hodnoty spolupráce byl připraven spolu s Mgr. Janou Coufalovou z organizace ACET ČR, z. s. z Olomouce. Žáci dostali příležitost reflektovat své chování a spolupracovat s ostatními na změně. Cílem bylo objevit hodnotu spolupráce a naučit se spolupracovat, naučit se řešit problémy v kolektivu a přijmout za ně odpovědnost.

U žáků byly rozvíjeny především kompetence sociální, personální a komunikativní. Důraz byl kladen na empatii.

11.-12. 10. 2020 Bolest – nemoc jménem šikana pro 6. třídy ZŠ

Projektové dny „Bolest jménem šikana“ byl naplánován spolu s Mgr. Janou Coufalovou z organizace ACET ČR, z.s. z Olomouce. Lektorka využila na začátku programu hru, díky níž se s ní žáci poznali a rozpovídali se. Vytvořili si vlastní vizitky s obrázkem oblíbených činností a vysvětlili pravidla a práva - mluví vždy jen jeden, nikomu se nesmějeme za jeho názory, vše je dobrovolné. V půlkruhu na židličkách se každý představil a mluvil o svých zájmech.

Po této „rozehřívací“ části se už děti věnovaly tématu Šikana - nejprve postupně psaly na tabuli odpověď na otázku, jaké chování bolí, následovala diskuse na téma, jak poznáme, že už je to šikana; proč je šikana přes internet tak oblíbená; jaký je rozdíl mezi škádlením a šikanou, poznáme hranici? Následovalo seznámení s pojmy agresor, oběť a publikum. Jak se zachová publikum vůči agresorovi? Skupina pátrala po příčinách agrese a učila se jak reagovat na kyberšikanu. Vysvětlili si, kdo se stává obětí a proč.

Následovaly scénky, kde se děti pokoušely reagovat na projevy šikany, navrhovaly, jak pomoci oběti, přemýšlely, komu se svěřit. Dospěly k názoru, že nejlepší ochrana je dobrá parta. Nejhorší je schovávat hlavu do písku. Na závěr děti zhlédly video – co dělat, když vidím, jak někoho šikanují.

MATEŘSKÁ ŠKOLA HORNÍ MOŠTĚNICE

I přes nelehkou dobu se naše mateřská škola snaží žít normálním životem a plnit si své poslání a stanovené cíle. I nám se nevyhýbají dnešní problémy a překážky. Ale přesto se všichni - děti i dospělí - snažíme s tím co nejlépe poprat.

Školní rok 2020/2021 jsme začali s podzimní náladou. Z prostor školy zněly podzimní písně i básně, děti tvořily podzimní výtvary a také se ledacos o podzimu a o všem, co k němu patří, dozvěděly. Podzimní období provázely dopolední školní akce MŠ – Zahradníček, Strašidelná školka, Podzimní výstava. V říjnu v rámci školního projektu Šablony II. se děti aktivně účastnily za vedení odborníků dopoledních projektových akcí – Jogínek, Zvířátka v lese a V zdravém těle zdravý duch spojený se screeningem zraku předškolních dětí. Při těchto aktivitách si děti osvojily nové poznatky a praktické zkušenosti, které použijí v běžném životě.

Prosinec v mateřské škole pomalu přivolával zimu a sváteční období adventu. Mikuláš děti obdaroval svými dárečky, děti poslaly Ježíškovi své dopisy s přáním a vše letos ukončí vánoční nadílky pro děti.

kolektiv učitelek MŠ

Z ČINNOSTI ZO ČZS HORNÍ MOŠTĚNICE

Přednášková činnost

V letošním roce se nám podařilo ještě v březnu, a to 10. 3. 2020, uspořádat přednášku nazvanou Jádroviny, aneb Vše, co má uprostřed jádrince. Přednášku vedl opět náš přítel, renomovaný zahrádkář př. Soukup. Ukázali jsme si běžné i méně běžné jádroviny na našich zahrádkách, byla promítnuta videoprojekce, řekli jsme si o tom, jak správně vybrat odrůdu, pěstovat, hnojit a také jsme si připomenuli chyby, které se stávají při pěstování. Tímto děkujeme všem, kdo se přišli něco přiučit, za účast.

Fotosoutěž Příroda kolem nás v Horní Moštěnici

I přes tuto zvláštní dobu letošního roku se Základní organizace Českého zahrádkářského svazu Horní Moštěnice rozhodla uspořádat fotosoutěž s názvem Příroda kolem nás. Byla zaměřena na krásy přírody v obci Horní Moštěnice a okolí a byla určena pro děti ve věku do 13 let a od 13 – 18 let. Fotosoutěže se mohli zúčastnit současní i bývalí žáci zdejší ZŠ a MŠ Horní Moštěnice nebo děti a mládež bydlící v naší obci. Vyhlášení soutěže mělo být v rámci tradiční zahrádkářské výstavy v září tohoto roku. Do soutěže, i přes současnou situaci s Covid-19, se přihlásilo 30 soutěžících se 72 fotkami. V kategorii do 13 let: 26 soutěžících s 55 fotkami a v kategorii nad 13 let: 4 soutěžící, kteří zaslali 17 fotek. Vyhodnocení soutěže proběhlo v místním kulturním domě dne 20. 9. 2020. V každé kategorii byli vyhlášeni první tři soutěžící, kteří dostali hodnotné dárky a diplom.

V kategorii do 13 let bylo pořadí následovné:

1. místo Kateřina Hudečková, 2. místo Pavlína Janková, 3. místo Štěpán Bureš.

V kategorii 13 – 18 let:

1. místo Karolína Hudečková, 2. místo David Svák, 3. místo Adam Vlach.

Všichni soutěžící pak byli obdarováni taškou plnou dárků od OÚ Horní Moštěnice a naší ZO. Na všechny fotografie je možno se podívat na webových stránkách www.zahradkarimostenice.cz. Děkujeme všem soutěžícím za ochotu fotografovat, věnovat trochu svého času přírodě a pořadatelům za chuť něco dělat pro ostatní i v této nelehké době.

Výsadba stromu

Jedinou činností v oblasti údržby stromů v naší obci byla výsadba stromu v zámecké zahradě u příležitosti Dne stromů 20. 10. 2020. U zadní brány byla

jako náhrada za uschlý strom vysazena krásná borovice. Tohoto se ujali naši členové výboru př. Pokusa a př. Hudeček. Za to jim děkujeme.

Další plánované akce naší ZO, jako zájezdy, jarní i podzimní brigády, byly z důvodu vládních nařízení s Covid-19 zrušeny.

Protože tento poněkud zvláštní rok 2020 skončil a začíná nový, je potřeba popřát všem vše nejlepší do roku 2021 a snad se potkáme v normální době na nějaké naší akci, která se už snad bude moci uskutečnit.

za ZO ČSZ Horní Moštěnice
Ilona Jančíková

VÁNOČNÍ HVĚZDA 2020

Vánoční hvězda neboli Poinsettia je květina, která se v posledních letech stala symbolem nejkrásnějších svátků v roce i v naší republice. Má přinášet lásku a klid do rodiny. Pro těžce nemocné děti se živá květina stala symbolem mnohem důležitějším, protože jim pomáhá na jejich cestě za zdravím.

Každoročně již 23 let pořádá nadace Šance Olomouc sbírku, kdy zakoupením této květiny přispějete na pomoc nemocným dětem z Hematoonkologického oddělení Dětské kliniky v Olomouci. Mottem sbírky je: „Kupte si vánoční hvězdu a celé Vánoce Vás bude hřát pocit, že jste pomohli těžce nemocným dětem.“ Takto já už několik let kupuji na Vánoce tyto květiny pro celou rodinu s pocitem, že to někomu pomůže. Proto jsem se již druhým rokem rozhodla, že tuto aktivitu pošlu dál a zorganizovala jsem tento nákup hvězd u nás v obci. V letošním roce se nám sešlo krásných 169 hvězd, které hned první den sbírky, tedy 23. 11. 2020, putovaly ke svým majitelům. Bližší informaci o této akci získáte na internetových stránkách www.vanocnihvezda.eu.

Tímto chci všem, kteří si tuto květinu zakoupili, moc poděkovat. Snad jsme alespoň kapkou přispěli na dobrou věc, protože z jedné velké hvězdy jde přibližně 60 Kč na nadaci. Víím, že si hvězdu můžete zakoupit v každém obchodě, ale tady nás hřeje pocit dobré vůle a pomoci potřebným, a to je potřeba, obzvláště v tomto letošním podivném roce.

Ilona Jančíková

Přestože byl tento rok náročný vzhledem k pandemii Covid, snažili jsme se se synem Dominikem Slováčkem reprezentovat naši obec Horní Moštěnice na různých extrémních závodech nejen v ČR.

Závody jsme začali na domácí půdě v únoru v Přerovské rokli, kde jsme získali zlaté medaile.

Následovala nechtěná Covid pauza, závody znovu začaly až v červnu. Na Spartan Race v Kroměříži Sprint, Super jsem získala v kategorii do 49 let bronzové medaile. Další závod byl v sousedním Slovensku v Pezinku, kde jsem získala na Beast závodě zlato, Sprint stříbro.

Nejtěžší závody ale byly před námi, a to Hostýnská osma, kde se běželo téměř 70 km. Tréninkové přípravy vrcholily... Spartan Race Ultra, který byl v Liberci - 54 km a 77 překážek dalo opravdu tělu zabrat, zde jsem obhájila ve své kategorii 2. místo. Dominik v elitní vlně se prosadil do TOP desítky. Bohužel poslední Spartan Race závody se konaly v září opět na Slovensku v krásných horských tatranských podmínkách okolí Malina Brda, odtud jsme přivezli bronz a stříbro. Poprvé byl také závod na našem oblíbeném hradě Helftšýně, Exalibur Race, a zde jsme získali:

Dominik - do 39 let 2. místo,

Eva - ženy nad 39 let 2. místo.

Kvalifikovali jsme se na mistrovství Evropy, které se mělo konat v Rakousku, ale závody byly bohužel kvůli nákaze zrušeny, a dokonce i další plánované akce. Přes to všechno to byl krásný a nezapomenutelný závodní rok.

Eva Slováčková

Sít' pomoci Moštěnka pořádá

Senior sympozium mikroregionu Moštěnka

Blok přednášek se zdravotní, právní a duchovní tematikou

Prezentace neziskových organizací se sociálním zaměřením

Kulturní program

Svoz z obcí mikroregionu

Občerstvení zajištěno

Sít' pomoci Moštěnka

17. 3. 2021, zámek Dřevohostice

Podrobnosti budou zveřejněny před akcí na plakátech.

PŘÍVESNICKÉ TÁBORY V MIKROREGIONU MOŠTĚNKA MĚLY PLNO!

Celkem šest přivesnických táborů pro děti od 6 do 14 let se o prázdninách uskutečnilo v mikroregionu Moštěnka. O účast na nich byl enormní zájem, všechny hlásily plnou obsazenost. Kromě škol, mateřinek, dobrovolných hasičů či jiných spolků se organizace některých ujaly i samotné obce. Jaké to bylo?

„Každý turnus měl kapacitu 25 dětí a ta se bez problémů na všech táborech naplnila. Což mě mile překvapilo,“ řekla koordinátorka a manažerka mikroregionu Eliška Frydrychová. Přivesnické tábory byly podpořeny přibližně milionem korun z evropského Operačního programu Zaměstnanost. „Snažíme se tímto způsobem vyjít vstříc zejména rodičům, kteří musejí chodit do zaměstnání a nemají kam děti o prázdninách umístit,“ vysvětlila.

Tábory se uskutečnily v Beňově, Dřevohosticích, Křtomili, Staré Vsi a hned dva v Bochoři. Byly zaměřené na sport, výtvarné a rukodělné činnosti, životní prostředí, badatelství, ve Křtomili se navíc děti zábavnou formou učily angličtinu.

Moštěnka podpořila už v minulých letech například tábory v Dřevohosticích. V takovém rozsahu jako letos se ale v mikroregionu ještě nekonalý. V následujících dvou letních sezónách je v plánu dalších 12 turnusů.

Kontakt pro další informace:**Eliška Frydrychová, 731 109 352, kancelar@mostenka**

Místní akční skupina (MAS) – Partnerství Moštěnka, o.p.s., pomáhá starostům, spolkům, školám, podnikatelům, zemědělcům a dalším aktérům na území 51 obcí Zlínského a Olomouckého kraje získávat finanční podporu z EU a národních programů. Ve spolupráci s nimi usiluje o zlepšení kvality života obyvatel na venkově a životního prostředí. Společnost vznikla v roce 2005 jako místní partnerství podnikatelů, obcí a neziskových organizací.

*Marie Šuláková
PR manažerka*

ROZHOVOR NĚKDY BYCH CHTĚLA ZKUSIT, JAKÉ TO JE ZASPAT, NUDIT SE NEBO JEN TAK HOUPAT NOHAMA

Oldřiška je žena s velkým, laskavým a pomáhajícím srdcem. V Želatovicích na Přerovsku žije teprve osm let. Za tu dobu už toho ale stihla tolik, co leckdo nestihne za celý život. Je jednou z kontaktních pracovníků, jež sdružuje sociální projekt Síť pomoci Moštěnka, který se v mikroregionu zaměřuje na lidi v sociálně složitých situacích. Pro připomenutí – tyto pracovníce mapují v obcích, kde žijí, potřeby těch lidí, kteří se dostali do tíživé životní situace. Do projektu je nominovali přímo starostové. Není divu, že v Želatovicích oslovili právě Oldřišku Sedláčkovou. Podle jejích bohatých zkušeností, které získává i jako vedoucí přerovského Svazu

tělesně postižených, by se dal napsat manuál. Ví, jak a jaké kompenzační pomůcky lze lidem s hendikepem zajistit, ví, jak vyřídit příspěvek na péči, umí uspořádat přednášku či besedu, umí zorganizovat zájezd, víkendový i týdenní pobyt pro seniory s vnoučaty. A umí to taky s penězi, protože pracovala dlouhá léta jako ekonomka, umí to i s keramikou, šicím strojem, umí prostě spoustu věcí, a hlavně to umí se starými lidmi. Ačkoliv už je sama v důchodovém věku, stále srší nápady, které zanedlouho realizuje. A taky je velmi skromná. Jak vypadá její práce na projektu? A co všechno ještě zvládá?

Při našem povídání mimo záznam jste zmínila, že jste se sem do Želatovic s manželem přestěhovali z přerovského paneláku. A to mimo jiné i kvůli zahradě a vaší dílničce. Copak to máte za dílničku? A jaká je vlastně vaše původní profese?

Pracovala jsem jako vedoucí odboru ekonomiky na přerovském magistrátu. A právě tehdy jsem hledala něco, čím bych se po své práci mohla odreagovat. Začala jsem pořádat zájezdy pro své kolegy, kteří dodnes vzpomínají na to, kde jsme všude byli. Pořádala jsem taky dětské dny a spoustu jiných aktivit a našla jsem i nového koníčka – keramiku a jiné ruční práce. A tak mám tady v Želatovicích už vlastní pec, u které se jednou týdně se skupinou lidí z Přerova scházíme. A protože v obci není žádný jiný vhodný prostor k setkávání, scházíme se u nás ve sklepě i s několika ženami z obce a sousedního Tučina a vyrábíme společně různé věci, hlavně keramiku. A už se domlouvám se starostou, zda by nám v obci uvolnil nějaký jiný prostor, protože zájem o tato tvořivá setkávání tady je docela velký a k nám do sklepa se nás zase tak moc nevejde.

Když se do vesnice přistěhuje taková akční žena jako vy, paní Oldřiško, s nápady a schopnostmi povzbudit ostatní k tvoření, byl by to špatný starosta, kdyby toho „nevyužil“.

Řekla jsem starostovi, že tady ráda pomůžu, ale že nechci do politiky. Začalo to tím, že jsem se stala členkou finančního výboru a hned k tomu přišla i nabídka, zda bych si prý vzala na starost ještě seniory. Říkala jsem, vždyť tady ještě nikoho neznám, nevím, co je bude bavit. A tak jsem zkusila pro začátek přednášky v místní hospodě. (Samozřejmě, když se zrovna nehraje fotbal.) Přednášky bývají cestopisné, zdravotní, týkají se i finanční gramotnosti, šmejdů atd.

Je o přednášky zájem?

Lidi na ně chodí dost. Většinou jsou to stále ti stejní. Je to pro ně taková společenská událost, možnost potkat se a popovídat si. Už je jim skoro jedno, jaké bude téma přednášky. Často jde skutečně víc o to samotné setkání při kávě nebo dvojce vína.

Máte tedy „tah na bránu“ a jak je vidět, starosta to na vás hned poznal.

(Smích) Ano. Dnes už pořádám zase i ty zájezdy. A nejen pro seniory, ale i pro další zájemce ze Želatovic a okolí. Naposledy jsme byli v Jarošovském pivovaru, navštívili

jsme Velehrad, Modrou, jindy také zahrady v polské lázeňské obci Goczałkowice a mnoho dalších krásných míst. Letos nám naše plány pokazila epidemie, takže přesouváme program na příští rok. Tohle všechno ale můžu dělat hlavně o víkendech, protože stále ještě chodím do práce.

Prozradila jste mi, že jste vedoucí přerovského Svazu tělesně postižených. Kolik má tato organizace členů a jak v ní vypadá vaše činnost?

Svaz má asi 600 členů. Je to největší organizace v Přerově. Nezaměřuje se pouze na tělesně postižené, ale také na seniory, kteří tvoří velkou většinu členské základny. Nejčastěji půjčujeme kompenzační pomůcky, pořádáme přednášky, jezdíme na zájezdy, občas vyrazíme i za sportem, třeba na bowling, občas i do divadla.

Takže víte o těch lidech s potřebami a hledáte možnosti, jak jim pomoci. To si projekt Sít' pomoci Moštěnka ani nemohl přát lepšího kontaktního pracovníka, chce se mi říct... Vaší rolí je mimo jiné najít ty lidi, kteří se nacházejí v sociálně obtížené situaci, jsou opuštění a neumějí si sami poradit. Jak konkrétně se vám to daří?

Než jsem si sama zmapovala terén, myslela jsem, že těch zájemců o pomoc bude i více. Jak už jsem řekla, na přednášky, které tady pořádám, chodí vlastně stále stejná skupina lidí. Občas ale přijde i někdo nový. Byl to třeba pán, který se ostýchal, a já jsem se později dozvěděla, že potřebuje pomoc. Už jsme pro něj připravili i papíry, které se týkaly žádosti o příspěvek, o který ale nakonec nepožádal. Letos jsme to začali řešit znovu, a když se podařilo příspěvek vyřídit, pán umřel. I tohle se děje. Ale jeho dcera, která se o něj starala – protože žádost už podaná byla – má šanci peníze na péči získat i zpětně. Tak aspoň to je na tom pozitivní. Místní mě tu ještě tak dobře neznají. Proto se k některým dostanu přes jejich známé, kteří mě jim představí, doprovodí mě, aby odpadla případná nedůvěra. I tak si to ale na poslední chvíli někteří lidé rozmyslí... Ale už o mě vědí. Některým jsem pomohla zprostředkovat zapůjčení kompenzačních pomůcek nebo jejich zakoupení. Když něco nevím, můžu se obrátit na kancelář v Bochoři, hodně toho ale znám i ze své praxe.

V pomáhání bližním jste jako ryba ve vodě. Jak je podle vás projekt Sít' pomoci Moštěnka prospěšný pro tento region?

Prospěšný určitě je. Chce to ale ještě čas, než si lidé zvyknou, než mu začnou věřit. Když v této souvislosti vzpomenu například projekt Senior taxi, který by zajistil starým lidem a lidem se ZTP odvoz k lékaři a zpět, naše zastupitelstvo jej nepodpořilo, protože ze Želatovic do Přerova přece jezdí autobusy. To je sice pravda. Jenomže ty autobusy nejezdí až k nemocnici nebo na jiná konkrétní místa, například na rehabilitace, kam se ti lidé potřebují dostat. Je třeba víc tlačit na starosty a myslím si, že se pak projekt podaří prosadit. Při jednom setkání po přednášce projevíli o tuto službu lidé zájem. Někteří se spoléhají na rodinné příslušníky. I oni by ale takovou pomoc uvítali.

Jste tady a možná se právě teď někdo osměluje a zanedlouho vás osloví. Vy jste také členkou zastupitelstva a předsedkyní finančního výboru. Proč jste kývla ještě i na nabídku stát se kontaktní pracovnící projektu?

Vždycky jsem ctila tradice. A tady v Želatovicích se toho zase tak moc nedělo. Proto, když jsem viděla něčí snahu uspořádat nějakou akci, snažila jsem se najít peníze v obecním rozpočtu. Zpočátku jsem počítala s tím, že tady ten život jen trochu povzbudím. A když jsme jednou jeli do Polska, seznámila jsem se s Markétou Poláchovou a zanedlouho jsem kývla na nabídku spolupráce i na tomto projektu. Proč? Na to já neumím odpovědět. Kdysi dávno mě jedna paní ředitelka školy přesvědčila, abych vedla kroužek pro děti. Tak jsem ho vedla. Dostávala jsem za to 200 korun měsíčně, za stovku jsem kupovala materiál. Já jsem prostě taková.

Nudila jste se někdy?

Nikdy. To se mi ještě nepodařilo. A říkala jsem, že bych to někdy chtěla zkusit. Jen tak houpat nohama pod stolem. Nebo třeba zaspát. Jednou jsem v domnění, že jsem zaspala, pelášila do práce. Nakonec jsem zjistila, že jsem tam o hodinu dřív.

Co vzkážete projektu Síť pomoci Moštěnka, který má tak hezky našlápnuto?

Hlavně vydržet.

A těm dalším kontaktním pracovnícím, které třeba nemají tak bohaté zkušenosti jako vy?

Po poslední schůzce jsem spíš měla pocit, že oproti ostatním nic nedělám. Ty ženy v době covidu šily roušky pro lidi ve své vesnici, vozily jim léky, potraviny. Mě tehdy oslovila dcera, která pracuje v domově důchodců v Radkově Lhotě, že potřebují roušky. Ušila jsem pro ně přes 100 roušek. Teprve pak jsem si uvědomila, že naše obec nikoho k šití nevyzvala, že roušky chybí určitě i našim občanům. A já jsem na ně zapomněla. Vyzvala jsem pak další ženy u nás, se kterými jsme začaly šít i pro naše lidi.

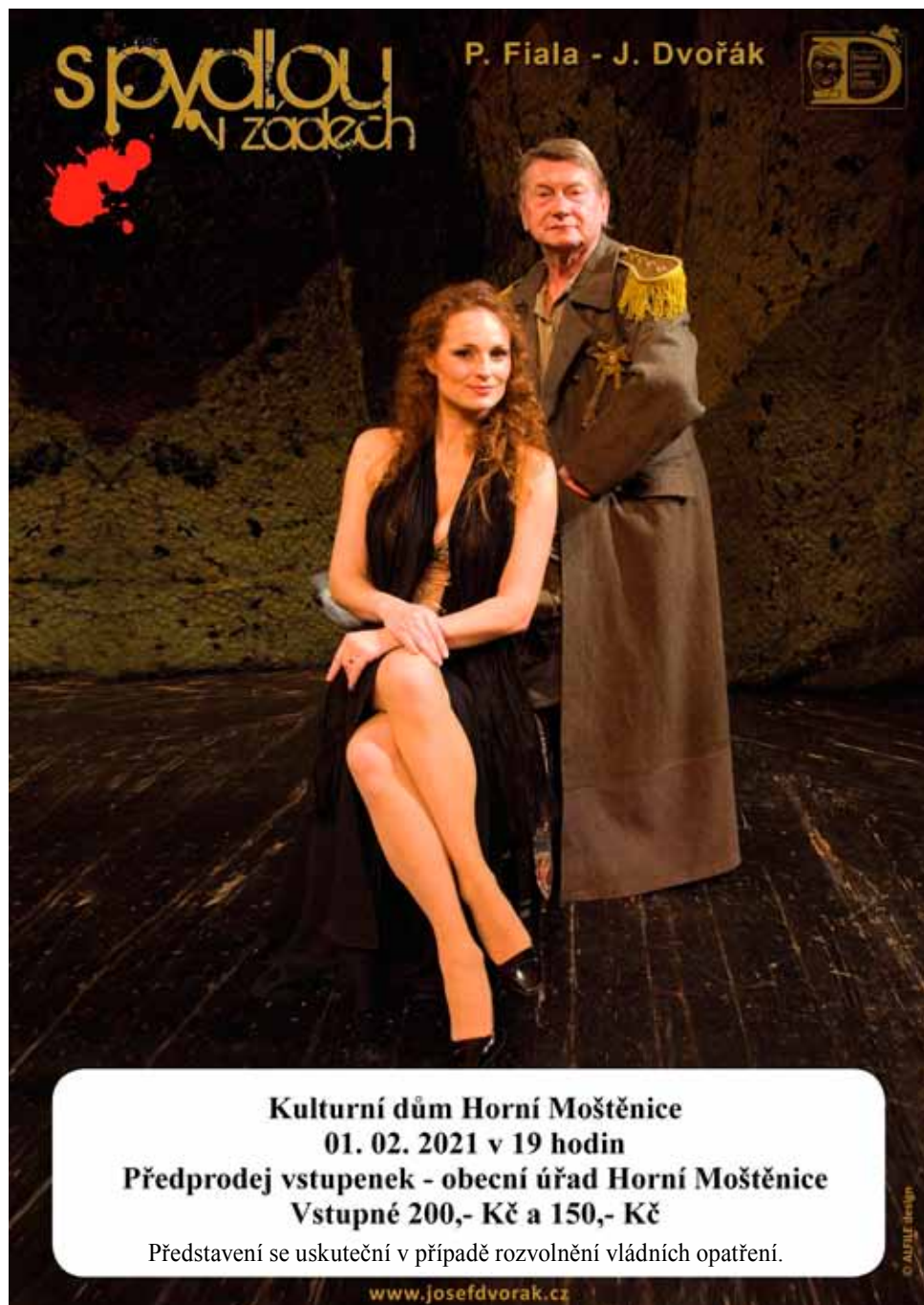
Ale jděte, spousta lidí nedělala vůbec nic a vy jste strávila veškerý ten čas u šicího stroje. Co jste mi o sobě ještě neprozradila?

Tak třeba ve Svazu tělesně postižených pořádám týdenní pobyty pro seniory s vnoučaty. A mým velkým koníčkem je kromě cestování také psaní cestopisů z mých dovolených, fotoknihy, historie, dějiny umění, zaznamenávám také vyprávění mých předků. Zapisuji si je a už si říkám, že bych měla psát i ty své příběhy, protože může přijít doba, kdy si je přestanu pamatovat. A samozřejmě ruční práce.

Povídání končíme u listování cestopisy, fotoknihami, na prohlídku keramické dílny nakonec ani nedorazíte. Tak třeba někdy příště.

Děkuji za krásné povídání. Oldřišce Sedláčkové přeji mnoho sil pro její další práci.

Marie Šuláková

**spydlou
v zádech**

P. Fiala - J. Dvořák

Kulturní dům Horní Moštěnice
01. 02. 2021 v 19 hodin
Předprodej vstupenek - obecní úřad Horní Moštěnice
Vstupné 200,- Kč a 150,- Kč

Představení se uskuteční v případě rozvolnění vládních opatření.

www.josefdvorak.cz

© AUFIL Strážný

UPŘESŇENÍ POJMŮ

IZOLACE

Izolace je opatření, které slouží k oddělení nakažených osob od ostatních. Cílem je zabránit dalšímu šíření infekce. Pro osoby s pozitivním výsledkem testu je povinná. Izolaci nařizuje praktický lékař, popřípadě zaměstnanec hygienické stanice, kteří určí i délku jejího trvání. Izolace obvykle trvá 10 dní od odběru vzorku, který prokázal onemocnění COVID-19. Ukončuje ji praktický lékař bez potřeby dalšího testu v případě, že poslední 3 dny je nakažená osoba zcela bez příznaků.

KARANTÉNA

Karanténa je opatření, které slouží k oddělení případně nakažených osob od ostatních. Cílem je zabránění dalšímu šíření infekce od osob, u kterých se ještě neprojeví příznaky onemocnění. Karanténu nařizuje praktický lékař, popřípadě zaměstnanec hygienické stanice, kteří určí i délku jejího trvání. Karanténa trvá obvykle 10 dní od kontaktu s nakaženou osobou, pokud byl optimálně 5. až 7. den od kontaktu (nejpozději však 10. den od kontaktu) proveden test na průkaz onemocnění COVID-19 s negativním výsledkem. Pokud se nepodaří během 10 dnů test na průkaz onemocnění COVID-19 provést, trvá karanténa 14 dní.

RIZIKOVÝ KONTAKT

Za rizikový kontakt se zpravidla považuje situace, kdy jste s nakaženou osobou pobýval/a déle než 15 minut a na vzdálenost menší než 2 metry, kdy současně minimálně jeden z Vás neměl dostatečně zakrytá ústa a nos (rouškou či respirátorem). Zda se opravdu jednalo o významný kontakt, vyhodnotí zaměstnanec hygienické stanice nebo lékař.

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍZNAKY COVID-19

teplota
větší než 37,3°C

suchý
kašel

zhoršené
dýchání

ztráta
čichu nebo chuti

zažívací
obtíže

**DĚKUJEME, ŽE DODRŽUJETE STANOVENÁ PRAVIDLA
A POMÁHÁTE TAK CHRÁNIT SEBE I SVÉ OKOLÍ.**

další informace naleznete na
koronavirus.mzcr.cz

V případě nejasností
volejte linku **1221**

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

CENTRÁLNÍ
ŘÍDÍCÍ TÝM
COVID-19

**LINKA
1221**

OTEVÍRACÍ DOBA KNIHOVNY HORNÍ MOŠTĚNICE

tel.: 581 224 145

Pondělí, středa

13.00 – 17.00

OTEVÍRACÍ DOBA POŠTY HORNÍ MOŠTĚNICE

tel.: 954 275 117

Pondělí, středa

13.00 – 18.00

Úterý, čtvrtek, pátek

8.00 – 12.00 13.00 – 14.00

ÚŘEDNÍ HODINY OBECNÍHO ÚŘADU

tel.: 581 224 122

Pondělí, středa

7.00 – 11.30 12.30 – 17.00

VETERINÁRNÍ OŠETŘOVNA HORNÍ MOŠTĚNICE**MVDr. Daniel Lang, tel. 581 224 810, 602 788 306**

Pondělí

9.00 - 12.00

13.00 - 15.00

Úterý

9.00 - 12.00

13.00 - 17.00

Středa

9.00 - 12.00

13.00 - 15.00

Čtvrtek

9.00 - 12.00

13.00 - 15.00

Pátek

9.00 - 12.00

Sobota

8.00 - 9.00

PRAKTICKÝ ZUBNÍ LÉKAŘ HORNÍ MOŠTĚNICE**MDDr. Jitka Hrbáčková, tel. 581 224 292, polední přestávka je každý den v době 12.00 – 12.30.**

Pondělí

7.00 - 18.00

Úterý

7.00 - 15.30

Středa

10.30 - 18.00

Čtvrtek

7.00 - 15.30

Pátek

7.00 - 13.30

OBVODNÍ ZDRAVOTNÍ STŘEDISKO:**MUDr. Radoslav Špalek**

581 224 124

Pondělí

7.00 - 11.00

Úterý

14.00 - 18.00

Středa

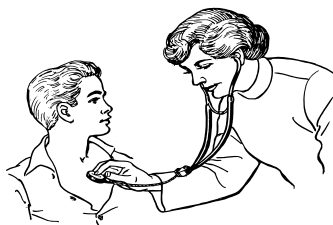
7.00 - 12.00

Čtvrtek

12.30 - 15.00

Pátek

7.00 - 12.00

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

V měsíci lednu se významného životního jubilea dožívají:

Zdeněk Bartoník
Vlastislav Dokoupil
Zdenka Foukalová
Jaroslav Houžva
Drahomíra Kaďorková
Emilie Konečnicková
Miroslav Němec
Antonín Spáčil
Jana Spáčilová

V měsíci únoru se významného životního jubilea dožívají:

Josef Doležel
Václava Jemelková
Vlasta Kuželová
Jiří Neumann
Vladimír Pospíšil
Jan Ščotka
Vlasta Talachová
Vladimír Uhlíř

V měsíci březnu se významného životního jubilea dožívají:

Oldřich Bartoník
Milada Neblová
Dagmar Šidlová
Karel Šťastný
Marie Uhlířová
Josef Valigura

Všem jubilantům přejeme do dalších let hodně zdraví, štěstí a osobní spokojenosti.

Kolik nás přibýlo (září – prosinec):

Destiny Hirnjáková
Dominik Valigura
Lejla Horvátová

Vážení rodiče, vítáme Vaše děťátko a přejeme jemu i Vám mnoho radosti a společného štěstí.

Opustili nás (září – prosinec):

Josef Brychta, Vlasta Fikrová, Ladislav Horák, Zdeněk Macháč
Věra Novotná

ZADÁNO PRO ŽENY

MUSAKA S LILKEM

6 lžic olivového oleje, 2 menší cibule, 300 g mletého hovězího masa, špetka mleté skořice, špetka drceného kmínu, 2 lžičky oregana, 3 stroužky česneku, plechovka (400 g) rajčat, červené víno, sůl, pepř, 2 menší lilky, 5 – 6 brambor, 2 lžíce másla, 2 lžíce hladké mouky, 100 ml mléka, 100 ml smetany ke šlehání, špetka muškátového oříšku, parmezán.

- na 5 lžících oleje opečte nadrobno nakrájenou cibuli dozlatova, přidejte maso a opečte ho několik minut ze všech stran, přidejte koření a prolisovaný česnek,
- míchejte a krátce opékejte, aby se koření rozvonělo a česnek se nepřichytil,
- nakonec přidejte rajčata, osolte, opepřete, promíchejte a podlijte vínem,
- přiklopte poklicí a nechte na mírném plameni cca půl hodiny probublávat,
- mezitím rozpalte troubu na 180°C, nakrájejte lilky na plátky, osolte je a dejte na plech na pečicí papír cca na 20 minut péct do trouby,
- zatímco se pečou lilky, oškrábejte brambory a také je nakrájejte na plátky,
- do zapékací misky vytřené zbylým olivovým olejem narovnejte vrstvu brambor, osolte je, na ně dejte vrstvu masové směsi a tu pokladte plátky lilků, vrstvy opakujte, dokud máte (horní vrstva by měly být brambory),
- dejte péct přikryté poklicí nebo alobalem na 45 minut do trouby rozehřáté na 150°C (horkovzduch) nebo 170°C,
- v kastrůlku rozehřejte 2 lžíce másla, opečte na nich mouku na velmi světlou jíšku, tu pak zalijte studeným mlékem a smetanou, ochuťte oříškem a nechte projít varem, přidejte sýr, lehce promíchejte, než se rozpustí (bešamel má být docela řídký, aby se dal nalít na musaku),
- po 45 minutách pečení musaku zalijte bešamelem a dejte do trouby na dalších cca 20 minut, teplotu zvedněte na 180°C (pokud používáte horkovzduch), jinak na 200°C, pečte už odkryté. Výsledkem by měla být pěkně zlatavá vrstva na povrchu,
- po upečení nechte ještě minimálně pět minut odpočívat, aby se musaka dala lépe krájet.

ASIJSKÁ PÁNEV

2 kuřecí prsa, 1 vejce, Solamyl, cibule, česnek, mrkev, paprika, zelí, kari, sůl, pepř, sójová omáčka, olej na smažení

- kuřecí maso nakrájíme na nudličky, osolíme, opepříme a smícháme s rozšlehaným vejcem a Solamylem,
- na hlubší pánvi rozhřejeme olej a dáme osmažit připravenou směs masa,
- nakrájíme cibuli, na proužky mrkev, papriku a zelí,
- směs přidáme na pánev k masu,
- dochutíme kari a sójovou omáčkou,
- vše necháme prohřát a podáváme.

V TIPY

Pepíček dostal k Vánocům kolo. Na jaře se rozhodl, že ho konečně vyzkouší. Objede dům a volá na babičku: „Hele, babičko, bez držení.“ Podruhé objede dům a volá: „Hele, babičko, běž žubů.“

OMYLY ZNÁMÉ A NEZNÁMÉ

Pštros s hlavou v písku

I když je pštros považován za hloupého, ne-li dokonce nejhlopějšího ptáka, tak hloupý, aby v případě nebezpečí strkal hlavu do písku, určitě není. Takový úkryt by byl jeho konec. Pokud by přežil útok nepřitele, zadusil by se jako kdokoliv z nás. Mimoto dokáže vzít své silné, svalnaté nohy na ramena a vyvinout rychlost okolo 80 km v hodině. Za tuto nelichotivou pověst vděčí pštros pravděpodobně svému zvyku přikrčit se při blížícím se nebezpečí k zemi. Přes svou výšku, která může dosáhnout až 3 metrů, je tak méně vidět. Ale pokud se nebezpečí opravdu přiblíží, zachová se pštros stejně jako většina rozumných tvorů. Vezme své silné a dlouhé nohy na ramena a maže pryč. Jako by znal naše známé: „Kdo uteče, ten vyhraje.“

ZRNKA MOUDROSTI NA ZÁVĚR

Čím je člověk rozumnější a lepší, tím více dobra v lidech pozoruje.

B. Pascal

PŘEHLED AUTOBUSOVÝCH SPOJŮ

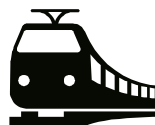
Autobus: Přerov, aut. st. - Horní Moštěnice, Jednota

Beňov, jede:	P	P	S	P	S, N	P	P, S	P, š
Přerov	5:20	6:25	6:30	9:00	10:00	10:30	12:35	13:55
H. Moštěnice	5:29	6:34	6:39	9:09	10:09	10:39	12:44	14:04
	S, N	P	P	N	P	S, N	P	P, N
	14:50	15:00	16:15	16:40	17:30	18:30	18:45	22:30
	14:59	15:09	16:24	16:49	17:39	18:39	18:53	22:39

Kostelec, jede:	P			P	P, š	S, N	P
Přerov	5:30	6:30	9:30	10:45	13:28	14:40	14:45
H. Moštěnice	5:38	6:39	9:38	10:55	13:34	14:49	14:55
	P	P	P	S, N			
	16:15	17:45	20:10	20:15	22:30		
	16:24	17:54	20:18	20:24	22:37		

Zlín, jede:

Přerov	7:45	8:45	12:00	14:00	17:10	18:25
H. Moštěnice	7:53	8:53	12:08	14:08	17:18	18:33

PŘEHLED VLAKOVÝCH SPOJŮ

Přerov - Horní Moštěnice

			P			P	
Přerov	4:44	5:40	6:43	7:37	9:42	11:32	12:43
H. Moštěnice	4:49	5:44	6:47	7:41	9:46	11:36	12:47
		P		P			
	13:42	14:37	15:42	16:45	17:32	19:08	22:43
	13:46	14:41	15:46	16:49	17:36	19:12	22:47

P – pracovní dny, 1 – pondělí, 2 – úterý, 3 – středa, 4 – čtvrtek, 5 – pátek,
 S – sobota, N – neděle, svátky, š – školní rok, (bez záruky)

INFORMACE OBČANŮM:

Webové stránky obce Horní Moštěnice umožňují zasílání aktuálních informací na vaši e-mailovou adresu. Pokud o tuto službu máte zájem, můžete se zaregistrovat na www.hornimostenice.cz, odkaz aktuality. Tato služba je poskytována zdarma.

Chcete přijímat aktuální zprávy?

Vydává Obec Horní Moštěnice – adresa redakce:
OÚ Horní Moštěnice, Dr. A. Stojana 41
Horní Moštěnice 751 17, IČO 00301264
e-mail: ouhornimostenice@cbox.cz, petrjankupetr@seznam.cz
www.hornimostenice.cz
Redakční tým: Ing. Marta Ostrčilová, Petr Janků
Korektura: Mgr. Jiřina Ostrčilová
Vychází čtyřikrát ročně – náklad 700 výtisků.
Zaregistrováno pod číslem MK E-12659.
Ročník XX, číslo 1/2021. Horní Moštěnice, prosinec 2020.
Tisk: Tiskárna KATOS s.r.o.

UPOZORNĚNÍ:
UZÁVĚRKA PŘIJÍMÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ DO PŘÍŠTÍHO ČÍSLA
MOŠTĚNSKÉHO ZPRAVODAJE JE 15. 03. 2021.